

Manuel de Falla (1876-1946) – Danza Española (instrumentaal intermezzo uit zijn opera uit La Vida Breve 1913). Oorspronkelijk voor orkest, arrangement van Amir Awad (*1982) voor soloviool en strijkkwartet

Het stuk weerspiegelt Andalusische (Zuid-Spaanse) volksmuziektradities, vooral die van de flamenco. Spaans timbre (zgn. ‘zapateado’-ritme) met pizzicato om de gitaar te imiteren. Een daverend slot van dit concert en met de nodige technische flair geschikt voor een virtuoze uitvoering.

© Huub Krijnen, programmeur

Profiel ArteVita Ensemble

De mix van melancholische Oekraïense, krachtige expressie, invloeden uit de Balkanfolklore, Portugese fado en gepassioneerde Argentijnse tango maakt ArteVita tot een unieke fusie van artiesten.

Arthur Rusanovsaky (soloviool) begon met viool spelen op zijn vijfde en kreeg later les van Ilya Grubert op het Amsterdams Conservatorium. Hij soleerde o.a. bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Hij won vele prijzen, speelde in de finale van het Prinses Christina Concours in 2008 en was halvefinalist in het Oscar Back Vioolconcours 2020

Julia Rusanovsky (viool) werd geboren in Amsterdam. Op vierjarige leeftijd begon ze met vioolspelen en later werd ze toegelaten tot de afdeling Jong Talent van het Conservatorium van Amsterdam. Ze treedt op als soliste, met een pianoduo en in ArteVita.

Ana Vasić (viool), geboren in Slovenië, woont in Amsterdam, heeft een passie voor barokmuziek en speelt o.a. in Concerto d’Amsterdam dat op 24 februari a.s. een concert in onze serie verzorgt.

Maria Sofia Espiga (altviool) is Portugese en studeerde in Amsterdam, o.a. bij de Nederlandse Strijkkwartet Akademie. Ze treedt op met klassieke muziek in kamermuziekensembles en met wereldmuziek.

Melina Montes Moretti (cello) is geboren in Argentinië en volgde haar studie aan de Hochschule für Musik in Keulen. Ze speelt o.a. in het Mahler Chamber Orchestra en Amsterdam Sinfonietta

Opgericht 1916

Concert in TAQA-theater De Vest – 30 september 2025

ArteVita Ensemble

Arthur Rusanovsky, solo viool

Julia Rusanovsky, viool - Ana Vasić, viool - Maria Sofia Espiga, altviool

Melina Montes Moretti, cello

Joseph Haydn (1732-1809) - Strijkkwartet in C, HOB.III: 39, opus 33 no. 3, ‘The Bird’ – Rondo Presto.

Een herhaald snel thema, dat lijkt op een groep kwetterende vogels in vraag-en-antwoord spel. Laat u niet verrassen door de uiterst korte pauzes (het is dan nog niet klaar!) en hervattingen. Een mooi stil slot.

Antonio Vivaldi (1678-1741) - La Primavera uit Le Quattro Stagioni (Viool Concert in E - RV 269)

Een vroeg voorbeeld van programmamuziek (muziek die een verhaal vertelt) dat vaardige virtuositeit vergt van de soloviolist.

- Allegro: Thema met ook alweer kwinkelerende vogels, een murmelend beekje en een lentestormpje.
- Largo: Dromerig thema: je ziet de slapende schapenkudde voor je.
- Allegro: ‘Pastorale’ dansmelodie ondersteund door bourdon – op kwinten - breed uitgewerkt; solo viool afgewisseld met het kwartet.

Franz Schubert (1797-1828) - Rondo in A voor viool en strijkkwartet (D.438, 1816)

- Adagio: sereen en lyrisch.
 - Allegro giusto: levendig tempo met het steeds terugkerende hoofd-thema; contrasten en de expressieve kwaliteiten van de soloviool.
- De jonge Schubert toont hier al zijn meesterschap in het bedenken en bewerken van boeiende melodieën. Pas in 1897 gepubliceerd.

Antonin Dvořák (1841-1904) - Humoresque op. 101 deel 7 in G voor viool en strijkkwartet: Poco lento e grazioso (B 187, 1894)

Dit deel uit de oorspronkelijke 'Nieuwe Schotse dansen' is daaruit het meest populair geworden: een klassieke 'evergreen' met het bekende overspringende ritmische hoofdthema, Dvořák was net als Schubert een meester in het bedenken van melodieën. Het thema is in dit aardige maar niet sublieme werkje leuk gearrangeerd.

In 1961 is dit werkje bekend geworden met het premieplaatje 'De Pattefoon' van Wim Kan voor de Collectieve Commissie Grammofoonplaten Campagne. In zijn woorden: *'souvenir humoresque: sous is onder, venir is komen, een soort humoristisch onderkomen dus, een gelagkamer met een jukebox als het ware.'*

Bela Bartók (1881-1945) - Dansuri populare românești; Roemeense volksdansen, arrangement uit 1929 van Arthur Willner (1881-1959)

De instrumentale melodieën die Bartók arrangeerde in dit werk werden door hem op het platteland verzameld tussen 1910 en 1912. Uitgevoerd worden de delen:

- 4. Buscumi tánc, Moderato: een hoorn-dans
- 5. Román Polka, Allegro
- 6a. Aprózó, L'istesso tempo, eerste thema: een snelle dans, waarbij de vrouw geheel onafhankelijk danst van de energieke acties van de man, die op elke vierde tel springt.
- 6b. Aprózó, tweede thema: Allegro vivace

PAUZE

Pjotr Iljitsj Tsjaikovski (1840-1893) - Souvenir d'un lieu cher in Es op. 42 (1878): deel 3, 'Mélodie'. Arrangement van Arthur Rusanovsky voor viool en strijkkwartet.

Het is een van Tsjaikovski's meest tedere korte stukken, geliefd om zijn eenvoudige maar diep expressieve melodie. De viool zingt met een oprechte toon, ondersteund door een zachte, vloeiende begeleiding. De 'Mélodie' legt de warmte en sereniteit van een dierbare herinnering vast, misschien wel het meest intieme eerbetoon aan de locatie die het werk inspireerde.

Fritz Kreisler (1875-1962) - Alt-Wiener Tanzweisen voor viool en strijkkwartet (1905); arrangement Arthur Rusanovsky

- Liebesfreud (Allegro)
- Liebesleid (Tempo di Ländler)
- Schön Rosmann (Grazioso).

De Oostenrijks-Amerikaanse violist Fritz Kreisler speelde deze stukken vaak als toegift op zijn concerten. Van deze populaire 'pronk'-stukken (*show pieces*) bestaan veel bewerkingen voor verschillende bezettingen. Echt muziek om behoorlijk op effect te spelen: 'schmieren' maar!

Carlos Gardel (1890-1935) - Por una Cabeza (1935), Argentijnse tango in een arrangement van George Meredith.

De titel '*Por una cabeza*' is een uitdrukking uit de paardenrenwereld en betekent letterlijk 'met een hoofd verschil' - gebruikt voor het kleine verschil waarmee een paard een race kan winnen of verliezen. Een klassieker, maar wel in de 'lichte' muziek. Melancholische melodie: weer een kans om te 'schmieren'.

Carlos Gardel werd beschouwd als de grootste tango-zanger aller tijden. Hij was dé vertegenwoordiger van de *tango-canción*, een gezongen vorm van de tango, waarin melancholie, liefde en verlies centraal staan. '*Por una cabeza*' is vaak gebruikt in films zoals *Scent of a Woman* en *Schindler's List*.

Leon Rusanovsky: Tango potpourri voor viool en strijkkwartet

Compositie met verschillende bekende tango's, w.o. een Oekraïense tango

Manuel Ponce (1882-1948)/Jasha Heifetz (1901-1987) 'Estrellita' voor viool en strijkkwartet (1912).

Uit: '*Dos Canciones Mexicanes*', oorspronkelijk voor zang en piano, arrangement van Arthur Rusanovsky. Ponce was grondlegger van het Mexicaans muzikaal nationalisme. Studeerde in Parijs bij Paul Dukas. In '*Estrellita*' verwerkte hij een Mexicaanse volksmelodie, eenvoudig maar diep emotioneel. Ook weer een klassieker voor viool om te 'schmieren' met lange uithalen.